

Az újításnak tömegmozgalommá kell kifejlődni!

A Találmányi Hivatal szerepe

A napokban rendelet szabályozza az újítások díjazását és a Találmányi Hivatal megalakulását. Addig is az ezzel kapcsolatos tevékenységgel a Tervhivatal találmányi és műszaki tájékoztatói osztálya van megbízva. Mi tette szükségessé egy új szerv létesítését?

Elsősorban annak felismerése, hogy

Magyarországon a találmányokkal, ésszerűsítéssel, röviden az újítások kérdésével nem foglalkoztak idáig átfogó mértékben, különösen pedig nem koordináltuk ezt a problémát iparunk szocialista fejlődésével.

A magyar feltalálók nevéhez világviszonylatban is elsőrendű munkák kapcsolódnak, a világtechnikának néhány jelentős állomása magyar kutatók szellemi terméke. Mégis, a kapitalista kizsákmányolás rendjében csak igen kevésnek jutott osztályrészül, hogy munkájának gyümölcsét élvezhesse, mert anyagi alap nélkül legtöbbször borraválóért volt kénytelen szellemi termékét elkótyavetyélni. Ezért

legjobbaink külföldön keresték az érvényesülés lehetőségét, vagy elkedvetlenedve, elnyomorodva feladták a feltalálói munkát.

A felszabadulás után az újjáépítés, az iparszervezés és a folyó termelés fokozása minden szellemi és anyagi erőnket igénybe vette és erre a fontos területre csak kevés figyelmet fordíthattunk. Pedig iparunk fejlődésének döntő kérdése, hogy ne maradjunk el a világtechnika színvonalától és hogy találmányokkal és újításokkal a magunk erejéből küzdjünk a végzetes elavulás ellen. Azonkívül

az újítás az a szellemi munka, amelyik fizikai erőfeszítés nélkül értéket termel.

Gondoljunk csak egy új munkamódszerre, amelyik alkalmas valamilyen termékünk önköltségét jelentősen csökkenteni és ezzel azt a világpiacon hódító újtárra indítani, vagy valamilyik magyar találmányú új gyógyszerre, amelynek exportjából értékes devizát tudunk teremteni.

Számokban kifejezve azonban az egyes, nagyjelentőségű találmányoknál többet jelent számunkra az újításoknak az a tömege, amelyek az üzemek dolgozóitól származnak. Ezek forrása a munkafolyamatok helyes megfigyelése, a leleményesség és a javítani akarás.

Az újításnak tömegmozgalommá kell kifejlődni!

Ezért első feladatunk volt egy ténylegesen ösztönző díjazási rendszert kidolgozni és

minden újító számára biztosítani szellemi termékéért az igazságot megközelítő jutalmat.

Az eddigi, rendszer nélküli és a bürokrácia útvesztőiben megrekedő díjazások a jól induló mozgalmat inkább fékeztek, mint serkentették. Az új díjazási rendszer lényege, hogy a ténylegesen elért gazdasági eredményből degresszív skála szerint részesíti az újítót. A rendelet tartalmazza mindazokat a szervezési útmutatásokat, amelyek az elbírálás igazságosságát és a megállapított díjazások gyors kifizetését biztosítják.

Gondoskodni kell az újítók és az újítani akarók munkájának megsegítéséről. Ezért

olyan dokumentációs központot létesítünk, amely segítségével minden kutató gyorsan kézhez kapja azt az irodalmat, amire munkájához szüksége van.

Kísérleti üzemek, laboratóriumok létesítésével elősegítjük a jó elgondolások gyakorlati megvalósítását.

Természetesen az újítások kérdésében is szigorúan szem előtt tartjuk a tervszerűséget és az újítók figyelmét rá fogjuk irányítani azokra a problémákra, amelyek számukra a legfontosabbak.

A megalakuló Találmányi Hivatal egyik feladata, hogy az előbb felsorolt kérdéseket minden gazdasági területen helyes elvek szerint megszervezze. Újításokkal is segíteni kell például, hogy mezőgazdaságunk a fejlett agrárországok színvonalára emelkedjék, vagy magasépítkezési költségeink a helyes mértékre csökkenjenek.

A Találmányi Hivatal másik döntő feladata, hogy a jó újítások mihamarább gyakorlatba vethessenek, hogy alkalmazásuk a lehető legnagyobb gazdasági eredményt biztosítsa úgy az országnak, mint az újítónak. Ezért kezdeményezzük az újítások programba állítását az ipari hatóságok felé.

Az újítás, társadalmisított iparban, nem maradhat valamely üzem kizárólagos tulajdona. Lényeges, hogy minél szélesebb körben alkalmazzák és ezért

tapasztalatcserélő kártyák és folyóiratok segítségével intézményesen fog a hivatal gondoskodni a széleskörű tapasztalatcseréről.

ULRICH B.J.

BUDAPEST, VI.,
BAJCSY-ZSILINSZKY-ÚT 31.

Szab.
Kalor minőségi szelepek

Gőz-, gáz-, vízármaturák,
csövek, egészségügyi
berendezések,
lemezek

Különös figyelmet szentelünk az országos jelentőségű találmányok kérdésének, amelyek technikai nívóik emelésével és gazdasági eredményük nagyságával kiemelkednek az újítások tömegéből. Ezek kivételét és kifejtését beállítjuk a gazdasági tervbe.

Sokszor felvetődik a probléma, hogy a Találmányi Hivatal és Szabadalmi Biróság munkaköre milyen összefüggésben van. Ezzel kapcsolatban hangsúlyozzuk, hogy

a szabadalmi rendszer nem változott és minden felalálónak jogában áll találmányára szabadalmat kérni a Szabadalmi Biróságon. Aki azonban találmányát felajánlja az államnak, annak ügyét teljesen díjtalanul intézik.

Ez esetben a feltaláló u. n. »Feltalálói szerzői tanúsítványt« kap, amely jogait teljes mértékben védi és elsőbbségét biztosítja.

A találmány anyagi eredményéből az állam igen tekintélyes mértékben részesíti a feltalálót, amennyiben pedig ebből külkereskedelmi vonalon is haszon mutatkozik, úgy az még külön többletdíjazással jár.

A feltalálói szerzői tanúsítványok kiadásánál fokozatosan be fogjuk vezetni az újdonság vizsgálatát és ezután csak az nyerhet el ilyen tanúsítványt, akinek találmánya valóban előrehaladást jelent. Díjazni fogjuk azonban azokat az újításokat is, amelyek bár másutt ismeretesek, de a szóbanforgó területen még alkalmazásban nem voltak. Természetesen a tényleges találmányok díjazása lényegesen magasabb lesz.

A műszaki irodalom tanulmányozásának elősegítésére az irodalomból átvett és alkalmazott újításokat is díjazni fogjuk, természetesen alacsonyabb kulccsal, mint a tényleges újítások esetén.

A megjelenő rendelet figyelembe veszi az újítás bejelentőjének munkakörét is, mert világos, hogy nem, vagy csak csökkentett mértékben díjazható az a javaslat, amelynek kidolgozása valakitől beosztása alapján elvárható.

Végül, a Találmányi Hivatal feladatának tekinti, hogy társadalmi úton is elősegítse az újításnak tömegmozgalommá való kifejlődését és ezért

a szakszervezetek segítségével újító és feltaláló klubok és egyesületek szervezését is tervbevette.

Reméljük, hogy a Találmányi Hivatal működése elő fogja segíteni ezt a fejlődést, amit a Szovjetunió statisztikája tükröz, ahol az ipari munkások 14,5 százaléka újító, míg nálunk egyelőre még 1 százalék sincs. Az eddigi, rövid tapasztalatok azonban biztatóak és az új szervezet meg fogja adni az alapot a gyors fejlődésre.

Forbáth Róbert